

практична готовність до патронажної роботи з людьми похилого віку, що реалізується у більш якісному її здійсненні.

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Голубенко Т. О. Формування готовності майбутніх соціальних працівників до патронажної роботи з людьми похилого віку: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.05 / Тетяна Олександрівна Голубенко. – Київ, 2015. – 227 с.

Биби́к Д. Д. (*Київ, Україна*)

СОЦІАЛЬНЕ ПРОЕКТУВАННЯ В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

У тезах обґрунтовано та висвітлено соціальне проектування, проектну діяльність в соціальній роботі у системі формування проектувальних умінь майбутніх соціальних працівників, як одну з найбільш актуальних напрямів соціальної роботи.

Bibik D. (*Kyiv, Ukraine*)

SOCIAL PROJECTING IN STRUCTURE OF PROFESSIONAL PREPARATION FUTURE SOCIAL WORKERS

In theses substantiated and cover social engineering, project activity in social work in the system forming the design skills of future social workers as one of the most pressing areas of social work.

Професійна підготовка соціальних працівників як відносно нова дослідницька проблема лише фрагментарно висвітлена в наукових дослідженнях з педагогіки, соціальної педагогіки, соціальної психології у контексті соціального проектування та формування проектувальних умінь майбутнього соціального працівника. Основи соціального проектування в структурі соціальної роботи, соціальної педагогіки, професійної педагогіки розглядаються в науковому доробку Н. Коршунової, О. Кравець, О. Кузнецова, В. Курбатова, О. Курбатової, В. Лукова, С. Харченка, М. Кратінова.

З огляду на зростання значущості проектування в різних сферах діяльності людства (виробництві, політиці, мистецтві тощо), виділення його в окрему галузь діяльності, не можна оминути проблеми його застосування в соціальній роботі. Ця проблема, на жаль, недостатньо вивчена. Дуже схематично розкрито значущість проектування для оптимізації зв'язку соціальної роботи як науки з соціальною роботою як практичною діяльністю; недостатньо висвітлено застосування проектування, методу проектів у підготовці фахівців із соціальної роботи. Не можна не констатувати необхідність узагальнення та систематизації наукових уявлень про проектування, отриманих у проблемному полі соціальної роботи як науки. Ми

вважаємо, що узагальнення та систематизація наукових уявлень про проектування в соціальній роботі, визначення специфіки та функцій проектної діяльності, характерної для різних елементів структури соціальної роботи (науки, практики, навчальної дисципліни) сприятиме розвитку вітчизняної теорії та практики соціальної роботи.

У зв'язку з вище викладеним вважаємо, що зміст та навчально-методичні характеристики проектувальної підготовки майбутнього соціального працівника мають враховувати означену специфіку проектувальної діяльності. Тому передбачені навчальним планом психолого-педагогічні, спеціальні, загально-гуманітарні дисципліни, хоча й несуть на собі відповідне смислове навантаження, але не можуть сповна забезпечити формування проектувальних умінь майбутнього соціального працівника. Вважаємо, з огляду на це, що необхідно вводити спеціальні навчальні дисципліни, які б давали змогу комплексно забезпечувати формування проектувальних умінь соціального працівника на методологічному, теоретичному та прикладному рівнях. Введення таких додаткових дисциплін на старших курсах навчання є найдоцільнішим, оскільки забезпечує використання набутих знань під час двох основних виробничих практик у соціальних закладах та соціальних установах.

Таким чином, проектування можна розподілити на дві взаємопов'язані складові: розроблення певного проекту (передбачає визначення мети і завдань проекту, окреслення засобів, методів та організаційних форм його реалізації, визначення етапів та процедур реалізації, хронологічних меж, формулювання критеріїв та визначення методів оцінки ефективності проекту (відповідно до його очікуваних результатів запроектованій меті та завдань)); виконання проекту, яке здебільшого здійснюється вже існуючими структурами, або, за необхідності, спеціально створюваними підрозділами («персоналом проекту», «командою»); виконання проекту включає організацію (роз поділ функцій (обов'язків) та відповідальності, координацію, мотивацію, комунікацію, моніторинг, контроль, які поєднуються процесом управління та спільними діями персоналу (команди) щодо реалізації цілей проекту. Слід зауважити, що зазначені складові часто виконуються різними групами людей (наприклад, проект певної технології розробляється в науково-дослідній установі, а реалізація даного проекту, впровадження технології у практику – в соціальній службі (службах)). Тому узгодженість розроблення та виконання проекту є важливою проблемою, одним із найслабкіших місць проектування. Окремим, специфічним різновидом проектування є соціальне проектування – технологія розроблення та наукового обґрунтування варіантів планового розвитку нових соціальних процесів та явищ; різновид усвідомленої інноваційної діяльності. Більшість навчально-методичних джерел із соціальної роботи визнає, що проектування є однією з провідних технологій соціальної роботи [3, 4].

Тому запорукою ефективності підготовки майбутніх фахівців із соціальної роботи – врахування в ній тенденцій розвитку соціальних проблем і потреб, які зумовлюватимуть соціальне замовлення на соціальну

роботу. Підготовка фахівців із соціальної роботи повинна базувати ся на прогнозуванні зазначених тенденцій і проектуванні змісту, методів та форм навчання, адекватних прогнозованим проблемам і потребам суспільства. Безперечно, врахування цих вимог суттєво підвищить якість підготовки, а звідси – якість соціальної роботи, яку здійснювати муть названі фахівці.

Ми вважаємо, що роль проектування у практичній діяльності фахівців із соціальної роботи, соціальних служб полягає в значущості механізмів проектної діяльності для здійснення ефективної соціальної роботи (створення та впровадження інноваційних технологій соціальної роботи).

ЛІТЕРАТУРА // LITERATURA // REFERENCES

1. Кримський С. Б. Проект і проектування в сучасній цивілізації // Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати: Практико-зорієнтований збірник / С. Б. Кримський ; [Наук. кер. і редактор І. Г. Єрмаков]. – К.: Департамент, 2003. – С. 6-15.
2. Луков В. Л. Социальное проектирование / В. Л. Луков. – М., 1997. – С. 41-66.
3. Словарь-справочник по социальной работе / [Под ред. Е. И. Холостовой]. – М.: Юрист, 2000. – С. 250-252.
4. Тюптя Л. Т. Соціальна робота (теорія і практика): Навч. пос. / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. – К.: ВМУРОЛ «Україна», 2004. – С. 258-263.

Слозанська Г. І. (*Тернопіль, Україна*)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ЇХ ПІДГОТОВКИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У тезах обґрунтовано необхідність формування професійної спрямованості майбутніх соціальних працівників під час професійної підготовки у ВНЗ та розкрито механізми реалізації цього процесу.

Slozanska H. (*Ternopil, Ukraine*)

FORMATION OF PROFESSIONAL ORIENTATION OF FUTURE SOCIAL WORKERS DURING THEIR TRAINING AT HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

The article is based on the analysis of the necessity of formation of a professional orientation of future social workers during their training at the university and the mechanisms of implementation of this process.

В епоху соціально-економічних, політичних змін, які відбуваються в суспільстві Україні вкрай необхідні висококваліфіковані фахівці, здатні ефективно вирішувати професійні завдання, розвиватися, вкладати в розбудову національної економіки, розвиток країни. Саме тому питання підвищення якості вищої освіти в Україні є особливо актуальним. Якісна